

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

עזרה לחגים

בתי חב"ד שבים וקוראים לציבור לתרום בעין יפה למפעל חלוקת המזון למשפחות הנזקקות לקראת חגי תשרי המתקרבים. משפחות רבות יתקשו לחגוג את החג בלי עזרתנו, וזו השעה לנהוג מתוך ערכות הדדית ולהוסיף זכויות לקראת הימים הנוראים. במקומות רבים יש צורך במתנדבים לחלוקת המזון. פרטים בבית חב"ד המקומי.

בתי הכנסת הפתוחים

בעקבות ההצלחה הגדולה בשנים הקודמות צעירי חב"ד מרחיבים את מפעל 'בית הכנסת הפתוח'. בתי חב"ד ברחבי הארץ מקימים יותר משלוש מאות וחמישים מנייני תפילה מיוחדים לראש השנה וליום הכיפורים, לציבור שאינו רגיל ללכת לבית הכנסת כל ימות השנה. התפילות נערכות במאהלים גדולים וממוזגים, באולמות ציבוריים ובבתי חב"ד, והבאים גם נהנים מהדרכה מסודרת במשך התפילה. פרטים ורשימת אתרי התפילה באתר www.kipur.org.

סמינר ראש השנה

ארגון אשנב לחב"ד מארגן סמינר ראש השנה בכפר חב"ד, בימים כ"ט באלול - ב' בתשרי (4-2 באוקטובר), הכולל אירוח לשני ימי החג בבית הארחה מושקע, תפילות בצוותא וסעודות חג משותפות. הרצאות מפי הרב אליעזר ברוד. טל' 052-6565190.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניו יורק

בניסת השבת 5:58 6:14 6:05 6:16 6:15 6:32

צאת השבת 7:09 7:11 7:12 7:09 7:29

פרקי אבות: פרקים ג-ד

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מה באמת חשוב בחיים

על מה אנחנו מבקשים סליחה, על שלא למדנו די מתמטיקה? עם כל הכבוד, לא זה מה שעומד מול עינינו בהתייצבותנו לפני בורא העולם



על מה מתייצבים בראש מורכו לאמירת הסליחות? (צילום: ישראל ברדוגו)

הדבר דומה לשאלה אם חשוב יותר ללמוד מתמטיקה או להיות בריא. כל אב ואם ישיבו נחרצות: 'העיקר הבריאות'. ובכן, כשם שהבריאות הפיזית היא המשאלה הגדולה והחשובה שכולנו מאחלים לעצמנו ולילדינו, גם הבריאות הרוחנית - להיות אדם בריא בנפשו ויהודי בריא ברוחו - היא הדבר החשוב ביותר.

יסודות בריאים

יהדות איננה מקצוע שלומדים לצורך מבחן, מקבלים ציון ויכולים לנפנף אחר-כך בתעודה נאה. את היהדות צריך להפנים ולהטמיע בתוך הנפש. יהדות משמעותה זהות יהודית, חיבור איתן לשורשים היהודיים, גאווה יהודית. לימודי היהדות צריכים להחדיר בתוכנו את מערכת הערכים היהודית, כדי שנוכל לעמוד באתגרי החיים ולהעביר את המורשת המופלאה הזאת לדורות הבאים.

כאשר היסודות חזקים, אפשר לבנות עליהם בניין לתפארת. יהודי שקיבל מטען ערכי עמוק ושורשי יוכל לעסוק בכל מקצוע ועיסוק ולהתמודד עם כל אתגר בלי להתבלבל ובלי לוותר על זהותו וערכיו. יהודי כזה מקדש שם שמים ומעורר כבוד בעיני סביבתו.

בימים האלה של אلول אנחנו מחזירים את הפרופורציות לחיינו. עושים את חשבון נפשנו ונזכרים מה הם הדברים החשובים באמת, שבזכותם נזכה לכתובה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה.

ראה שהחיים בארץ באמת נפלאים, אם הסערות התקשרו רתיות הפוקדות אותנו בעת האחרונה הן סביב משפט שנאמר בהרצאה או בעקבות שורה שני כתבה אי-שם. זה סגנון חדש של יצירת מהומה מלא מאומה, אבל בהחלט יש מאחוריה כוונה להלך אימים על מי שמעז להשמיע דעה החורגת ממה שמישהו סבור שהוא הקו ה'נכון'.

בשבוע שעבר היה ניסיון לייצר סערה מדברי שר החינוך

ש'לימודי היהדות חשובים מלימודי מתמטיקה'. כותרות הענק יצרו רושם שנאמרה כאן אמירה שערורייתית מוזעזעת, המחייבת הכאה על חטא או לפחות הבהרה והתנצלות. אבל מה לעשות, זו האמת.

מתמטיקה או בריאות?

הנה, בימים האלה אנחנו עושים אי-שאישי את חשבון נפשו ומתייצבים בראש מורכו לאמירת הסליחות. על מה אנחנו מבקשים סליחה, על שלא למדנו מתמטיקה במידה מספקת? על מה אנחנו עושים חשבון נפש, על שלא השקענו בלימודי מדעים? עם כל הכבוד למקצועות האלה, לא הם העומדים מול עינינו בהתייצבותנו לפני בורא העולם לפני יום הדין.

על מה אנחנו מבקשים סליחה ועורכים חשבון נפש? - על דברים שברוח. על שלא למדנו די הצורך תורה, על שלא קיימנו די מצוות, על שלא עשינו דיינו מעשי צדקה וחסד, על שלא זיכנו את מידותינו, על שלא נהגנו כבוד בזולת. על אלה נאמר בלב נשבר 'אשמנו, בגדנו', ונקווה שבשנה הבאה נשתפר ונתעלה.

המתמטיקה היא כלי. אמנם כלי חשוב וחיוני להתקדמות טכנולוגית, אבל כלי בלבד. לעומת זה, לימודי היהדות מעצבים את האישיות שלנו, את עצם היותנו בני-אדם ויהודים. אין אלה שני מקצועות שאפשר להשוות ביניהם ולנהל דיון על מידת חשיבותם, אלא האחד הוא כלי ואמצעי בלבד ואילו השני קשור לעצם הווייתנו.

למה מסתירים את הברכות

רש"י. ויש תשובה מאהבה, שאז "נעקר עוונות מחיתלתו", עד ש"זדונות נעשו לו זכויות".

סיומת חיובית

הסבר זה מתרץ שאלה על דברי הרמב"ם בסיום ספר נשים וספר טהרה. ספר נשים מסתיים במילים: "שנאמר וידעת כי שלום אהליך גו' לא תחטא". וספר טהרה חותם: "הרי הוא אומר 'וזרקתי עליכם מים טהורים'... השם ברחמיו הרבים יטהרנו מכל חטא, עוון ואשמה". לכאורה סיומים כאלה סותרים את הכלל "מסיימן בדבר טוב"?

אלא שדברי הרמב"ם האלה הם 'דבר טוב' לגמרי, טוב שהיה קודם רע ונהפך. מכיוון שהרמב"ם הביא תחילה את הפסוק 'וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם', הרי הסיום "השם... יטהרנו מכל חטא עוון ואשמה" משמעו שהחטאים, העוונות והאשמות נהפכו לטוב. גם הסיום של ספר נשים, "לא תחטא", בא בהמשך ל"שלום אהליך", ומרמז שהחטאים עצמם נהפכים לטוב, טוב נעלה ביותר.

(תורת מנחם תשד"מ, כרך ב, עמ' 700)

אמרת השבוע

אלול בא!

בכל שנה בחודש אלול היה רבי חיים מצאנז משנה את מנהגו, ובמקום להתפלל בבית הכנסת הקרוב לביתו היה הולך להתפלל בבית הכנסת הגדול של העיר.

הוא הסביר שהדרך לבית הכנסת עוברת בשוק, וכשהסוחרים והקונים יראו שהרב עובר בשוק וצועד לבית הכנסת, שלא כהרגלו, יזכרו ש'אלול בא'.

ואמנם, אף-על-פי שהרבי היה הולך לתפילה בשעה מאוחרת יחסית, בשעה שהמולת השוק כבר הייתה בשיאה, הרי כאשר נראתה דמותו מתקרבת לעבר השוק היו הסוחרים סוגרים את דוכניהם והולכים אחריו לתפילה, כדי לשמוע את תפילתו הנלהבת ולהתעורר בתשובה.

פתגם חסידי

"יהודי טוען שרצונו לעשות תשובה אינו חזק דיו. ובכן, אם הוא 'רוצה לרצות', ואפילו אם הוא רק 'רוצה שירצה לרצות' – בכוח הרצון הזה יוכל לעשות תשובה" (רבי אשר מטולין)

בתוכם ברכות מופלאות, שהוסתרו מאחורי מילים שנשמעו כהפך הברכה.

אך מדוע נמנעו החכמים מלברכו במפורש? מפני שבבואם לברכו ראו לפנייהם אותיות שהן הפך הברכה. היה עליהם להתמודד עם מצב שלילי, וכאן יש שתי דרכים: דרך אחת – להילחם בו, והשנייה – להפוך את הרע לטוב. הפיכת הרע לטוב היא משימה כבדה, ולכן כיסו אותה בלבוש שנגרף שלילי, כדי להרחיק ממנה את מי שהיו עלולים לפגוע בברכה.

שינוי העבר

זו מהותה של עבודת בעלי תשובה, ההופכת את הזדונות לזכויות. זה כוח אדיר, שביכולתו לשנות אפילו את העבר. דוגמה לזה: אדם המקדש אישה בתנאי "שאינ עליה נדרים, והלכה אצל חכם והתירה" – מקודשת". מכאן למדו ש"חכם עוקר את הנדר מעיקרו", בשונה מרופא ש"אינו מרפא אלא מכאן ולהבא".

בהלכה זו גלום עיקרון בסיסי בתשובה. יש תשובה הדומה לרפואה, תשובה מיראה: "כבעל מום שנתרפא, שמקצת שָׁמו עליו", כדברי

שמחה | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

שמחה מעוררת שמחה

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה" (דברים כח, מז). מדוע מגיע עונש מר כזה על העדר השמחה בלבד? אלא שהשמחה למטה מעוררת שמחה למעלה, וכאשר יש שמחה למעלה הדינים מתבטלים. מובן אפוא שמי שעובד את ה' בשמחה אינו נענש על חטאיו, אך כשחסרה אצלו השמחה, אין השמחה מגינה עליו מפני העונש.

(לקוטי תורה)

מגן מפני פורענות

השמחה היא המגן החזק ביותר מפני כל מיני פורענויות. אף לתוכחה אין שליטה על השמחה, כנאמר בתורה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה".

(רבי נחמן מברסלב)

עבודת עבדים

עבודה שלא בשמחה היא כמו עבודת עבדים למנצליהם ושונאיהם. על כך התורה אומרת: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב", כי כך עובדים בעבור מי שלא אוהבים אותם.

(רבי חיים מוולוז'ין)

למעלה מהעולם הבא

קיום המצוות צריך להיות מתוך שמחה רבה,

מפני שהמצוות נעלות מחיי העולם הבא. בעולם הבא הנשמות נהנות מזיו השכינה בלבד, ואילו קיום המצוות מאחד את האדם עם מהותו ועצמותו יתברך.

(אור התורה)

מחפשים בשמחה

"ישמח לב מבקשי ה'" (דברי הימים טז, ז). טבעו של אדם שכאשר הוא מחפש דבר האבוד הוא בצער, ורק כשהוא מוצא את האבדה הוא שמח; אבל מבקשי ה' הם בשמחה גם בשעה שהם מבקשים אותו.

(רבי בונם מפשיסחה)

זעם התוכחה

כל זעם התוכחה שפוף על אדם שפניו זעופות והוא שרוי תמיד בעצבות. הוא רוגז על כל העולם ועובד את ה' מתוך מרה שחורה.

(רבי יחיאל מאיר מגוסטינין)

מהחוף אל הפנים

אדם צריך לשמור על מחשבתו, לחשוב רק מחשבות שמחות. עליו להיזהר מלדבר דברים שיש בהם עצבות ומרה שחורה. עליו להתנהג כאילו הוא מלא שמחה בליבו ולהראות תנועות שמחות, ואז סופו להיות כן באמת.

(הצמח צדק)

תשובה לשודד

זמן רב הפצירו החסידים ברבי מרדכי'דב מהורנוסטופול לבקר בעירם. החסידים האלה התגוררו בעיר בבוריסק (כיום בבלרוס), ועזו היה חשקם לארח את הצדיק במעונם, להתבשם מדברי תורתו ולזכות בברכתו.

אולם בדרך להגשמת המשאלה הזאת עמד האיסור החמור שהטילה הממשלה הרוסית על הצדיקים לבית צ'רנוביל, משפחת טברסקי, לצאת מתחומם. השלטון אף כפה על האדמו"רים לחתום על כתב התחייבות שלא יפרו את האיסור. הפרת הגזירה הייתה עלולה להביא לידי מאסרו ואף לידי גירושו לסיביר.

בסופו של דבר גברה האהבתו של הרבי לחסידיו על החששות מפני האיסור, והוא ניא את מלא את מבוקשם. הנסיעה התארגנה בסודי סודות והרבי בא לבוריסק, לשמחתם הגדולה של החסידים.

אלא שדבר הביקור החשאי דלף והגיע לאוזני מתנגדיו. הללו העבירו את המידע למשטרת המחוז בעיר מינסק. לא חלף זמן קצר ופולגות שוטרים הקיפה את הבית שבו התארח הרבי. מפקד משטרת מינסק בכבודו ובעצמו התייצב בפתח הבית ודרש לקבל את הרבי לידי.

למרבה המזל הבחינו בני הבית בהיערכות המשטרתית, ובטרם הספיקו השוטרים להדק את הכתר סביב הבית הצליח הרבי לקפוץ מן החלון החוצה ולחמוק לרחוב צדדי. בדיוק באותו רגע חלפה במקום עגלה רתומה לסוס. העגלון עצר וקרא לעבר הצדיק: "רבי, עלה לעגלתי ואסיע אותך!". הרבי קפץ על העגלה, והעגלון הושיט לו אדרת איכרים, שבה יוכל להסוות את זהותו, בעוד הוא מדרבן את סוסו אל היציאה מן העיר.

כאשר יצאו מן העיר היה הרבי יכול לנשום לרווחה. ההימלטות הצליחה. המשטרה לא הייתה בעקבותיהם. רבי מרדכי'דב ישב בעגלה הנוסעת בתוך היער, שקוע בשרעפיו, ופתאום עצרה העגלה. פנה הצדיק אל העגלון ושאל: "מדוע אינך נוסע?".

הלה הסב את פניו אל הרבי. ניצוץ זדוני הופיע בעיניו. "שמע נא, רבי", פתח ואמר. "אני מתפרנס משוד עוברי דרכים. ממך לא אקח כסף

אלא ברכה. אם תעניק לי ברכה – מה טוב; ואם לאו..." – וכאן נופף באצבע מאיימת כלפי הרבי.

פניו של הרבי נותרו שלווים. הוא הביט בעגלון במבט חודר. "ברכה אתה רוצה?", אמר. "תחילה אספר לך סיפור שהתרחש עם אביסבי, רבי זושא מאניפולי.

רבי זושא היה מתלמידי המגיד

ממזריטש, ונהג לנסוע מזמן לזמן אל רבו. בכל פעם שהה במחיצת רבו כמה שבועות או חודשים.

פעם אחת, עם הגיעו לחצר הרבי, נכנס לחדרו של המגיד לקבל ממנו ברכת שלום. למרבה הפתעתו אמר לו המגיד: 'שלום עליכם, וסע לשלום!'. השתומם רבי זושא, אולם הבין מיד שיש דברים בגו, ושכוונת

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

"והושיעה... משיח צדק ועמך"

בתפילות הסליחות שזורה בקשת הסליחה והמחילה עם הזעקה לגאולה. בלילה הראשון אנחנו מתחננים לקב"ה שיראה בסבל הגלות: "פנה נא אל התלאות ואל לחטאות". גם הפיוט הידוע 'מכניסי רחמים' מסתיים בבקשה "והושיעה ברחמיך הרבים משיח צדק ועמך".

בתורת החסידות (מבוא לפוקח עיוורים עמ' 8) מבואר שהעבודה של חודש אלול בכלל היא לתקן את המחשבה, הדיבור והמעשה, ואילו בימי הסליחות נדרש האדם לתקן רובד עמוק יותר בנפש – את המידות עצמן.

ועם זה, בעולמה של החסידות גם הכניסה לימי הסליחות היא מתוך התוועדות חסידי גדולה, בשמחה ובהתעוררות הנפש. כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר באחת משיחותיו שפעם אחת התוועדו חסידים בשבת סליחות ולקחו הרבה 'משקה', עד שכאשר הגיעו לאמירת הסליחות הלכו כמה מהם לסליחות כשהם 'מתגנדים'. הרבי מליובאוויטש העיר על כך (התוועדויות תשמ"ג, כרך ד, עמ' 2045) ש"עניין זה הוא בבחינת נמנע הנמנעות..."

"מה זה סליחות?"

אחד הטיפוסים המקוריים בקרב חסידי חב"ד בדור הראשון היה ר' שמואל מונקס, מגדולי חסידיו של רבנו הזקן. הוא היה חסיד 'שובב', שלצד גדולתו בתורה ובחסידות גם הצטיין במעשי 'משובה' ובאמירות שנוגות. מסופר שפעם אחת נקלע לכפר קטן בשבת סליחות והתאכסן אצל משפחה כפרית פשוטה. במוצאי השבת, בשעה שהכול התכוננו לצאת לבית הכנסת לאמירת 'סליחות', עלה ר' שמואל על מיטתו והשים עצמו ישן. הוא שמע את האישה אומרת לבעלה שצריכים להעיר את האורח ל'סליחות'. הבעל ניגש אליו וקרא: "ר' יהודי, קום נא, צריכים לומר עכשיו סליחות".

החסיד פקח עין מנומנמת ובקול עייף שאל: "מה? סליחות?! מה זה סליחות?!". היהודי הפשוט הביט באשתו והיא בו, ושניהם תמהים. "איזה דבר מוזר", קראה האישה, "יהודי שגרא תלמיד חכם או 'מלמד' ואינו יודע מה הן סליחות!". בינתיים עצם החסיד את עיניו וכאילו חזר לשנתו. "מה איתך, ר' יהודי", גערה בו האישה. "הכול הולכים לומר סליחות ואתה ישן בשלווה?!".

"אבל מה זה סליחות?", התעקש החסיד. "איך יודע מה הן סליחות?", איבדה הכפרית את סבלנותה. "סליחות פירושו, שאנחנו הולכים באמצע הלילה לבקש מה' שהפרה תניב חלב, שהגינה תצמיח ירקות טובים, שיהיו לנו במשך השנה פרנסה ומזון בשפע". "פויז", עיווה ר' שמואל את פניו. "אנשים זקנים, באים בימים, קמים באמצע הלילה לבקש אוכל?!... ואז ישב עמם ר' שמואל והסביר להם את עומק משמעותה של אמירת הסליחות (אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ה, עמ' תלז).

למה 'מרוכים צורכי עמך'

כ"ק אדמו"ר מהר"ש פירש בשם אדמו"ר הזקן את הפיוט שאומרים בסליחות "מרוכים צורכי עמך ודעתם קצרה": מדוע 'מרוכים צורכי עמך'? – מפני ש"דעתם קצרה"; אילו הייתה דעתם רחבה לא היו צורכיהם 'מרוכים'.

הרבי מליובאוויטש מבאר זאת בשתי דרכים (לקוטי שיחות כרך א, עמ' 178): א) הרדיפה אחרי מותרות אינה מועילה אלא מזיקה, ועלולה להביא לידי הפסד ההשפעה הרגילה. רדיפה זו נובעת מדעתם קצרה, כאשר האדם אינו מעריך כראוי את מעמדו ומצבו וסבור שכל העולם מגיע לו. ב) כש'דעתם קצרה' יש תפיסת מקום גדולה של הגשמיות, והדבר גורם ל'מרוכים צורכי עמך'. אך הרבי סיים: "בקשתנו מהקב"ה, שימלא את צורכי עמך אף-על-פי שהדבר נובע מדעתם קצרה" ושלא יחסר דבר לשום יהודי."

הרבי כי עליו לצאת מיד לדרך. הוא מיהר לשכור עגלה, ולצאת לאן שיובילו אותו הסוסים...

זה היה לילה חורפי. אך יצאה העגלה ממזריטש וסופת שלגים עזה החלה להשתולל. תוואי הדרך טושטש. הסוסים התקשו לבוסס בשלג, והסביבה כולה שרתה בעלטה מוחלטת. פתאום הבחין רבי זושא בקרן אור בקצה היער. הוא הפנה לשם את העגלה, ולשמחתו ראה שעומד שם בית. רבי זושא נקש על הדלת. שום תגובה לא באה. הוא ניסה לפתוח את הדלת וזו נענתה לו, ואז גילה שהבית ריק.

הוא סב על עקבותיו, ולתדהמתו גילה שהעגלון נעלם. 'מה אעשה?', חשב בליבו. בטרם הספיק לשקול את צעדיו שמע רחש מאחוריו. הוא היה מוקף חבורת שודדים חמושים. הללו זיהו אותו וקראו בשמחה: 'הנה הרבי! מדוע אתה עומד בחוץ? היכנס, נכבד אותך במאכל ומשקה!'.

השודדים הובילו את רבי זושא אל תוך הבית, ומפקדם פנה אליו ואמר: 'אתה מבין לידי מי נפלת? ובכן, אם תברך אותנו – נשאר אותך בחיים; אם לא – אמור וידו!'.

כעת הבין רבי זושא את תכלית הציווי המפתיע של המגיד. הוא פנה אל השודדים ואמר: 'שוטים אתם! אתם מאיימים שתהרגו אותי? וכי יש ברשותי כסף וזהב? האזינו היטב לדברי: מזהיר אני אתכם שמכאן והלאה עליכם לחזור בתשובה ולפתוח בחיים חדשים. אם לא תשמעו לדברי ותמשיכו בדרכיכם העקלקלות, תיתפסו בידי השלטונות ומרה תהיה אחריתכם!'.

סיים רבי מרדכי'דב את סיפורו באוזני השודד: "ואכן, כפי שניבא הסבא רבא שלי כן היה. מי שצייטו לדבריו זכו לשקם את חייהם, ואילו חבריהם שדבקו בחיי הפשע נתפסו והועלו אל הגרדום.

זה מה שגם אני אומר לך – דינם של השודדים הוא גם דינך. אם תחזור בתשובה, מה טוב; ואם לאו, רע ומר יהיה סופך. כעת עשה בי כרצונך".

רגע אחד עמד השודד נדהם, מעכל את משמעות הדברים, ופתאום פרץ בבכי עז. "אנא, רבי", זעק, "רחם עליי והחזר אותי בתשובה! אני נשבע שלעולם לא אוסיף להזיק לבריות, ואני מתחרט חרטה גמורה על כל מעשיי".

לימים נעשה השודד חסיד נאמן של רבי מרדכי'דב וזכה להקים בית יהודי חשוב בבוריסק.

(על-פי 'מגדולי החסידות')

הסטודיו לאמנות השופר

עדיין לומד את המקצוע

'שופר מבית דוד' זה שם הסטודיו שלו, השוכן בביתו. שם הוא מעבד, משפץ ומתקן שופרות, במומחיות ובאמנות ייחודית. עבודתו דקדקנית. הוא לא יניח מידו את השופר עד שיסיים את עבודתו ויביא אותו לכלל שלמות - שופר שקל לתקוע בו ושהקול הבוקע ממנו צלול ונעים.

שמו עובר מפה לאוזן. בעלי תקיעה רבים, ובהם רבנים ואדמו"רים חשובים, שמעו על יכולתו הנדירה של ר' דוד, וביקשו את שירותיו. הוא עצמו אומר שעדיין הוא לומד את המקצוע: "אף-עלפי שכבר יותר משלושים וחמש שנים אני עוסק בתחום, אני מגלה כל הזמן דברים חדשים".

שופר בהתאמה אישית

את השופרות שהוא מעבד הוא בוחר אחד-אחד. אחר בדיקת כשרותם בידי משגיח הוא מתחיל לטפל בהם בסטודיו. "לפעמים טיפול בשופר יכול לארוך כמה ימים", אומר ר' דוד ומשתף בתהליך: "תחילה צריך לנקות את החלל הפנימי, בזוויות המותאמות לכל שופר, לניצול מקסימלי של יכולותיו הקוליות, וכדי למנוע הפרעות במעבר האוויר במהלך התקיעה, שזה הדבר העיקרי המקשה על בעלי התקיעה ופוגם

ארבע מילים הצליחה להשמיע הילדה דניאלה ז"ל, בימיה האחרונים. "אבא, תקע לי בשופר", ביקשה בת התשע, שהייתה מאושפזת במרכז הרפואי בברזיל, מאביה, ר' דוד ניצניסקי. עד אותו רגע מעולם לא תקע ר' דוד בשופר, אבל אחרי בקשת בתו מיהר אל גבאי בית הכנסת הראשי של ריו-דה-ז'נרו.

"למד אותי לתקוע בשופר", ביקש וסיפר על בקשתה של בתו. הגבאי מילא את בקשתו, והסביר לו גם את חשיבותה של התקיעה בשופר. כשהרגיש מוכן, עלה האב לחדרה של בתו ותקע בשופר. מבטה העצוב התחלף להבעת אושר שריחף על פניה.

צוואת הבת

כעבור זמן קצר הלכה הבת לעולמה. יום אחרי פטירתה ילדה רעייתו תאומים, בן ובת. השמחה הייתה מהולה בעצב. את האבל והאובדן תיעל להתמקצעות בתקיעת שופר, בעקבות משאלתה של בתו.

"באותם ימים החלטנו אני ורעייתי לעלות לארץ", מספר ר' דוד (70). המשפחה עברה להתגורר בביתר עילית. לר' דוד היה ברור במה יעסוק: בשופרות. נוסף על היותו בעל תקיעה בבית הכנסת שבו הוא מתפלל, הוא עוסק יומם ולילה בייצור שופרות.

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

ילדים בבית הכנסת

שאלה: האם נכון להביא לבית הכנסת ילדים המפריעים לתפילה?

תשובה: ברור שאין להניח לילדים, וכל שכן למבוגרים, לשוחח בתפילה, ובפרט בחזרת הש"ץ ובקריאת התורה, או להתהלך הלוך ושוב בבית הכנסת. יתרה מזו, אם יתרגלו לעשות כן בילדותם, הרי "גם כי יזקין לא יסור ממנה"...

עם זה יש צורך חינוכי חשוב ביותר, במיוחד בדורותינו, לקשר את הילדים מגיל רך ביותר לדברים שבקדושה. בגמרא מסופר שאמו של רבי יהושע בן חנניה הביאה אותו בהיותו תינוק בעריסה לבית הכנסת "כדי שיתדבקו אזניו בדברי תורה", ובשל כך אמרו עליו

"אשרי יולדתו".

כשהילדים באים - יש לנצל את ההזדמנות ולקשרם למסגרת של עניית אמן וכדומה.

יפה הנהיגו בכמה קהילות שהקימו ליד בית הכנסת חדר משחקים, או מתקני שעשועים, ומעסיקים בהם מדריכים או מדריכות שישגיחו על הילדים בזמן התפילה. מכניסים אותם פנימה לזמנים קצרים: להוצאת ספר תורה והכנסתו, ולברכת כוהנים - שכל ילד יהיה עם אביו; לעניית אמן וכדומה - כקבוצה, בלויית מבוגר שיענה עמם יחד בקול רם, ובסוף התפילה יחלק להם ממתקים, ובמיוחד למצטיינים.

מקורות: חגיגה גא ופירוש הרי"ף לעין עקב. ירושלמי יבמות פ"א ה"ו. מסכת סופרים פי"ח ה"ה"ו. שו"ע, רמ"א ונו"כ סי' צח סי"א וסי' קכד ס"ו, ושו"ע אדה"ש שם. וראה שה"ש שמ"ט ח"א עמ' 5.



המשאלה קוימה. ר' דוד בסטודיו (צילום: י' בלינקו)

בצלילות הקול. בהמשך אני משקיע עמל רב בעיצוב הפייה לתקיעה נוחה, קלה ועוצמתית". הוא גם עושה התאמה אישית לתוקע. "כל תוקע יכול לבוא ולהתנסות בתקיעה בעשרות שופרות, עד שיימצא השופר המתאים לו".

לסיום אומר ר' דוד: "עלפי האריז"ל אין דבר נשגב מהשופר. בפרק קנ בתהילים מופיע הפסוק 'הללוהו בתקע שופר', והכוונה כמובן לקב"ה. כשאדם תוקע בשופר הוא שליח ישיר של הקב"ה, ולכן שופר וגאוה אינם יכולים ללכת יחדיו. אדם צריך להיות בטל ולנהוג בענווה כדי לתקוע בשופר".

הסרת משקפיים

במחיר קבוצתי חסר תקדים!



לבדיקת התאמה ללא תשלום:

8464*



לסדר ראש השנה

שיעורים והתוודעויות עם מיטב המרצים

הרב יאיר כלב

רחל בולטון | הרב טוביה בולטון

הרב משה ויינברג | הרב אבי עינבר

שבת "ניציבים" ו/או ראש השנה במלון גליל פנורמה עמק יזרעאל

לפרטים טל' 03-9302030

www.hitkashroot.com | info@hitkashroot.com

מרגישים חג באושר עד

שנה טובה ו...!

אושר עד

